

Xebatên mirovî yên Heyva Sor A Kurd

Qudreta alavên zêr û zîvîn

Hin alav an jî bermahiyên dîrokî dikarin derbarê serdemekê de gelek tiştan zelal bikin. Alavên zêr û zîvîn ên Persan jî derbarê deshilatdariya wan de gelek tiştan rave dikin. Her wiha qudreta van alavên zêr û zîvîn nişan dide bê ka wan çawa li ser xelkê din jî tesîr ava kiriye. Nexwasiyên jî Yewnanan, piştî ku Pers têk birin, qir û qaf û alavên zêr û zîvîn ên Persan teqlid kirin û jî sinhetkariya wan sûd wergirtin.

Helenîstîk ya ku çandên Rojhilatî û Rojavayî bi hev ve girê dide, dest pê dike. Bi demê re jî ti bandora çanda Persan namîne û Yewnan gelek çandên Rojhilatî dikin malê xwe û li ser mîrasa Persan şaristaniyekê ava dikin. Ev alavên ku niha li muze û pêşangehan tên nişandan jî vê yekê nişan didin û derbarê dîrokê de gelek tiştan tînin ziman.

Îşaret bi otorîteyê dikin

Qismek ji van alavên hanê, niha li "British Museum" tên nişandan. Gelek ji wan jî paşê hatine çêkirin û çanda Persan teqlid dikin. Ev alav her çiqasî weke nişaneyên luksê werin dîtin û dawî li desthilatdariya Persan anîbin jî, di heman demê de xweşîkiya van alavan serdema Pers, Yewnan û Helenîstîk ronî dikin; niha jî Asya û Ewropayê li ser mîrateya vê luksê hebûna xwe ava dikin û pê dijin. Yanî ev tenê xweşîkiya çend alavên zêr û zîvîn nîne, hêz û otorîteyê çandî ye jî. Mirov dikare wan weke nişaneyên siyasî jî binirxîne, ji lewre di warê civakî û polîtîk de jî bandora van alavan çêbûye. Nexasim jî çanda Helenîstîk a ku piştî dagirkirinê Skenderê Mezin ava bûye, himê xwe li ser vê çandê danî û paşê jî bi deshilatdariya Romayê dewam kir. Yewnanan hîna di wî çaxî de rojhilatî weke barbaran bi nav dikirin lê ji bo alavên zêr û zîvîn jî dimirin! Wan çanda Yewnanî bi saya van alavên ku "barbar"an çêkiribû, dewlemendtir kir û niha jî neviyên wan bi saya vê çandê li ser piyan in.

Sinehetkariya Persan

Yek ji van alavan "Rhyton" a zîvîn a bi stêrk e. Rhyton jî wan alavan e ku ji qiloçên heywanan dihatin çêkirin. Ev alav, weke tasekê di ayînen olî de û her wiha jî bo vexwarina şerabê dihatin bikaranîn. Dev, per û qiloçên zêr ên "rhyton" ku di dema Persan de hatiye çêkirin, nişaneyê xurt a sinehetkariya Persan e. Sinehetkarên Yewnanî, nexasim dilê xwe dibijandin van alavan û dixwestin eynî jî van alavan çêkin û wan bi kar binin. Ev "rhyton" di heman demê de yek ji nişaneyên dewlemendiya serayên Persan bû.

Her wiha siwanên tavê yên li ser qir û qafan jî dîsa îşaret bi deshilatdariya Persan dikin. Siwanên li ser van qir û qafan îkonên deshilatdariya Persan bûn. Lê piştî ku Yewnanan ev tişt girtin cem xwe, bi demê re van siwanan tenê jin temsîl kirin û bi jinan re hatin bibîranîn. Nexasim jî di teswirên bêhnvedana jinan de em van siwanan dibînin. **Ozгур Politika**

deshilatdariya Persan ku ew jî wir şer birêve dibin, di çadîran de çav bi alavên zêr û zîvîn de gelek luks dikevin. Tiştên ku di van çadîran de dibînin hêz, qudret û ezameta deshilatdariya Persan e. Lê di heman demê de ev alavên luks in ku dawî li deshilatdariya Persan tînin, ji lewma her ku deshilatdariya Persan fireh û mezînbûbû, xemla jî bo nêşandana dewlemendiyê jî zêde bûbû û vê yekê kiribû ku dsîplîna wan jî holê rabe û bi vî awayî leşkerên Persan têk çûn li hember leşkerên Yewnanî. Yanî malê dinyayê, xemla zêde û luksbûnê, civaka Persan pûç kiribû ji lewma jî dema leşkerên Yewnan êriş birin ser wan, ew têk çûn. Ji ber ku li hember wan artêşêke Yewnan a bi dsîplîntir hebû û Yewnan bi saya vê dsîplînê bi ser ketin.

Jixwe, hin nivîskarên Yewnanî jî wiha dinivîsîn; "Xezineyên mezin hebûn di van çadîran de. Mobîlya û alavên zêr û zîvîn... qedehên jî zêr û tasên zîvîn..." Ev alavên zêr û zîvîn ne alavên jî rezê bûn, wan alavan di heman demê de îşaret bi otorîte û hêza deshilatdariya Axamenîş jî dikir. Lê herî dawî bi êrişa Skenderê Mezin otorîteya Persan hilweşiya û ev alavên luks ketin destê Yewnanan. Jixwe, bi vî awayî serdema

Fînal Festivala Çanda Kurd a Parîsê hat lidarxistin

Fînal Festivala 2'yemîn a Çanda Kurd a Parîsê li Salle Gaveau bi stranên Bajar, Mehmet Atli û Rûşen Yilmaz pêk hat.

Li Parîsê bi hevkarîya Konseya Demokratîk a Kurd a Fransa (CDK-F), Enstîtuya Raman û Lêkolînê ya li ser Kurdistanê (IREK), Komeleya Çand û Hunerê ya Kurdistanê (ACK) û Weqfa Danielle Mitterrand a Parîs û piştigiriya 10'emîn Şaredariyên Parîs, Bobigny û Sarcelles fînal Festivala Çanda Kurd a Parîsê pêk hat. Kurdistanîyên li Parîsê dijin û yên li ser çanda Kurdî me-raq dikin, di hefteya dawî de bi konser, pêşangeh, şano û çalakiyên cuda yên çandî hatin cem hev. Konsera finalê ya festivalê ku diyariya Evîn Goyî, Mîr Perwer û Abdurrahman Kizil ên li Parîsê hatin qetilkirin hate kirin, bi stranên Rûken Yilmaz dest pê kir. Di roja dawî ya Festivala Çanda

Kurdî ya Parîsê de hunermendên Kurd ên nasîkirî û navdar ên jî kevneşopiyên cuda yên muzîkê hatin cem hev. Koma Bajar bi stranên bêhempa ya kevneşopiyên muzîka Rojhilatî Navîn, muzîka gelêrî û muzîka rock pêşkêş kir. Di fînal konserê de Mehmet Atli derket ser dikê. Hunermendê ku di salên 1990'î de bi koma "Koma Dengê Azadî" dest bi karê muzîkê kir, berhemên

hostayên kevneşopîya muzîka Kurdî pêşkêş kir. Xebatkarên festivalê ku heta derengiya şevê dom kir, dema derketin ser dikê careke din Evîn Goyî, Mîr Perwer û Abdurrahman Kizil bibîr anî gotin "Li cihê ku em tên qetilkirin, em zêde dibin" Konser bi dirûşmeyên "Jin jiyana azadî" û "Şehîd namirin" bi dawî bû. **ANFNEWS**

Sudoku: Bersiv 73									Sudoku:Pirs 74								
4	8	5	3	1	9	2	6	7	6	3			7	4		9	
2	9	3	7	5	6	1	8	4	8							5	
1	6	7	8	2	4	3	9	5			4			2	7	1	
9	4	8	2	6	7	5	1	3			5					4	
3	1	2	5	9	8	7	4	6	1			8	5	7			6
5	7	6	1	4	3	9	2	8		9					5		
7	3	4	9	8	2	6	5	1		6	8	2			4		
6	5	9	4	7	1	8	3	2		1							5
8	2	1	6	3	5	4	7	9		7	3	4				8	1

Quncika Têgînan

Biryar	Li ser kirina tiştêkî yan awayê kirinê bijartin, ferman, yan li hevkerin.
Biryardarî	Israr, israra di biryarê de
Erk	Tişt a ku divê kesek bike. Wezîfe, peywir: Parastina welat erkê me tevan e.
Erkdar	Kesê bi karekî hatî wezîfedar kirin. Wezîfedar.
Maf	Tişt a ku qanûn yan jî çanda civakêkê rê didinê ku bê kirin. Heq: Azadî mafê her kesî ye.
Mafdar	Kesê ku mafê kirina tiştêkî jê re heye. Xwedîheq: Ez di gotina xwe de mafdar im.
Polîtîka (Italî)	Diyarkirina pirsgrêkan û çareserkirina wan. Siyaset
Rewşenbîr	Kesê di mijara çand û civakî de jîr, zana û têgihîştî. Ronakbîr, entelektûel
Sîvîl (Fransî)	Kesê ne leşker. Medenî
Wane	Demek ya fêrbûnê. Ders

14'ê Gulanê Wê Bi Dengê Azadiyê Bê Xemlandin

Di 14'ê Gulanê de wê li bakurê Kurdistanê û seranserê Tirkiyê hîlbijartinên perlemento û serokkomariyê dest pê bikin, derbarê hîlbijartinan de, siyasetmedarên bakur û rojhilatê Sûriyê bang li gelên azadîxwaz yên li bakurê Kurdistanê û Tirkiyê kirin ku li dengê xwe xwedî derkevin û faşizma AKP-MHP'ê ji holê rakin.R-4

Hebûna zimanê kurdî hebûna gelê kurd e

Bi boneya Roja zimanê kurdî rewşenbîr, mamoşe û xebatkarên zimanê kurdî li Rojavayê Kurdistanê Roja Zimanê Kurdî pîroz kirin û aşt, pêşveçûn û destkeftiyên zimanê kurdî ku di encama şoreşa Rojava de hatine bidestxistin, dan diyarkirin.R-7

2' YEMÎN MIHRÎCANA MÛZÎKÊ YA ORKÊŞ DENG Û RENGÊ GELAN E

Bi beşdariyê mezînan a şênîyan û bi tevlêbûna 30 komên ji Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê, bi dirûşma "Bi dengên pîroz şoreş ava dibin" 2'yemîn Mîhrîcana Mûzîk û Stranan a Orkêş li Navenda Çand û Hunerê ya Mihemed Şêxo ya bajarê Qamişlo dewam dike.R-3

"Bi Dengên Pîroz Şoreş Ava Dibin"
مهرجان أوركيش الموسيقي الثاني
"بالحناجر المقدسة تقام الثورات"

'Dîrok û xebata jina kurd mijara berhema nû ya Hunergeha Welat e'

Endamê Îstodoya Hunergeha Welat Bêkes Darî, berhema xwe ya nû û rengîn ya di derbarê jina kurd de, ku wê di dema pêş de were amadekirin, eşkere kir. R-2

Îro Deriyekî Dojehê Tê Girtin
İdrîs Henan R-5

Azadiya fizîkî ya Ocalan çareserî ye

Endamên Delegasyona Aştiyê ya Îmraliyê ya Navneteweyî çûn serdana Buroya Hiqûqê ya Sedsalê û têkildarî tecrîdê agahî wergirtin. Wan got, bi azadiya fizîkî ya Abdullah Ocalan, pirsgrêka Kurd dikare bê çareser kirin.R-3

“Kooperatîf di kêmkirina bandorên kirîza aborî de girîng e”

Rêvebera Komîteya Aboriya Jin a Kongra Star a Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê Gulê Mûrad girîngiya kooperatîfan di rewşeke ku ambargo li ser herêmê tê ferzkirin, şert û mercên şer de heye nixrand.

RONÎDA HACÎ

Hesekê – Kooperatîf mirovan bi rengê demokratîk û wekhev tînin cem hev. Çi endam xerîdar, karmend, bikarhêner, an niştecih bin, kooperatîf bi rêbaza demokratîk ‘yek endam, yek deng’ bi rê ve dibin. Li Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê jî bi sedan kooperatîfên giştî û yê girêdayî Komîteya Aboriya Jin a Kongra Star hene. Ev kooperatîf derfetên kar û peydakirina pêdiviyên jiyane ji gelek jinan re vekir û jinan di kooperatîfan de hunera xwe pê re bi civakê re parve kirin. Li Sûriyeyê ji ber zagona Qeyserê û ambargoya heyî li ser Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê û giştî welat krîzeke aborî heye û civak jê bêzar bûne. Têkildarî wê mijarê Rêvebera Komîteya Aboriya Jin a Kongra Star a Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê Gulê Mûrad axivî.

‘Bi kooperatîfan re têkiliyên jinan xurtir dibin’

Gulê Mûrad got ku axa wan a dewlemend heye ku mirov xwedî lê derkevin, wê pir sûd jê bigrin û wiha domand: “Projeyên me yê herî pêşketî yê li Herêma Cizîrê ne û bi taybet yê çandiniyê ye. Ev erdên di destên me de, me kirin xizmeta kooperatîfên jinan. Li gorî rûbara erd, hêjmara jinên ê ku wê di kooperatîfê de cih bigre tê diyarkirin. Mînak hin kooperatîfên biçûk hene tenê çar jin di nav de cih digrin û kooperatîfên mezîn jî dighêje 40 jinan. Di van kooperatîfan

de têkiliyên jinan û yê civakî yê ku di navbera qutbûyîne de bû, ji nû ve pêşketin. Têkiliyên di navbera jinan de xurtir bûn, bêtir hev û hêza hevdû naskirin. Her wiha di kooperatîfan de jinan xizmên xwe na skirin. Kooperatîf bûbû cihê naskirin û xurtkirina têkiliyan.”

‘Krîza aborî siviktir dike’

Gulê Mûrad da zanîn ku li welat şer dest pê kiriye ji lewre ji jinan hat xwestin ku hevgerîna xwe çêbikin û berê xwe dan kooperatîfan û wiha pêl da gotinê xwe: “Li welat şer dest pê kiribû, dema ku jin bi tenê

jî man negotin em nikarin û nakin! Lê belê, kirasê xwe hilmaland û got; ez ê bikim. Ji lewre xwe spartin kooperatîfên jinan ku sûdê hem dide wê, ku zanista xwe bi derdorê re parve bike û ji bo aboriya wê ya zeyif dibû destek û derfeteke jiyane bû. Em nikarin bêjin ku krîza aborî bi kooperatîfan tê çareserkirin lê

tê sivikkirin. Girêdana bi ax û welat re zêdetir çêbû, kêfxweşiya jinan mezintir bû. Di demê de ku gelek jin li malê bûn nizanibûn çî bikin, kooperatîf bû derfeteke jiyane ya nû ji wan re.”

Sedemên avanekirina kooperatîfên mezîn

Gulê Mûrad bal kişand ser derfetên komîteyê di avakirina kooperatîfên mezîn de û ev tişt anî ziman: “Wekî komîte derfet û îmkânên me yê zêde tune ye ku em kooperatîfên mezîn ava bikin. Ji lewre berhemên ku ji projejên biçûk tên, em hewl

lê çandin. Em hewl didin projejên çandiniyê jî bi pêş bixin. Di heman demê de em hewl didin hin projejên heyî bikin sîstema kooperatîfan.”

‘Aboriya jinan a xweser nebe, azadiya xwe ji dest dide’

ber mêr veneke. Şert û mercên herêma me jî bandorê dike, ji ber hişkesaliya heyî û şerê bênavber ku her em pê re rû bi rû dimînin. Her wiha ambargoya li ser herêmê tê ferzkirin, bilindbûna nîrxê dolar, îstîkên bazirganan û gelek sedemên din jî hene.”

‘Bi pêşxistina bikaranîna enerjîya rojê em ê aboriyeke ekolojîk ava bikin’

Gulê Mûrad da payin ku ji bo ekolojîyeke paqij ava bikin, wê berê xwe bidin bikaranîna enerjîya rojê û wiha pêl da gotina xwe: “Projeyên me yê demê pêş hene, em hewl didin enerjîya rojê ji bo projejên çandiniyê, pişeyî û bazirganî bi kar binin. Em wekî aboriya jin a Kongra Star, aboriyeke ekolojîk in û naxwazin zirar bigihîje derdorê. Bi bikaranîna enerjîya rojê re pirsgirêkên elektrîk, jenerator, mazot, dûmana wê ya qirêj ku zirarê dide tîr çareserkirin. Di

‘Îsal jin gelek kêfxweş in’

Gulê Mûrad bi vê gotinê dawî li axaftina xwe anî: “Kedkarên vê axê, vê doz û welatî hêja ne ku mirov her dem wan bi bîr bîne û keda wan, xwêdana ku didin pîroz bibîne. Dawiya meha Gulanê de, em dest bi çîniina genim dikin. Ji niha de jin bi kelecana in û cotkar patos û traktorê xwe amade dikin. Em ji niha ve wê kelecana wan silav dikin û hêvî dikin ku hemû jin bi vê kêfxweşiyê biçin ser erdên xwe.”

JINHA

‘Dîrok û xebata jina kurd mijara berhema nû ya Hunergeha Welat e’

Navenda nûçeyan

Endamê Istodoya Hunergeha Welat Bêkes Darî, berhema xwe ya nû û rengin ya di derbarê jina kurd de, ku wê di dema pêş de were amadekirin, eşkere kir.

Di herikandina dîroka jinê de ya berî hezarên salan, jinên xwedawend mîna Xwedawend Înana, Eştar û hwd. Dîrok xêzkirin û kedeke wan ya mezîn di pêşxistina dîrokê de hebû. Herwiha jin bû dayîk û hevjiñeke xwedî nîrxeke pir bilind, lê hember vê yekê jî gelek zor û zilm xwariye. Her weha bi berxwedana xwe bûyê wêjenas, dîroknas, siyasatmedar û hwd... Di gelek beşên jiyane de bi erkên xwe radibe, bûye şervan û fermendar û li hemberî djimîn û deshilatdaran şer dike û bi fikir û ramanên feylesûfên weke Rêberê

kurd Abdullah Ocalan civaka xwe parastîye û azad kiriye. Hêjayî gotinê ye ku jina kurd li gor van destkeftiyên mînakeke berz e, bi taybet li Rojavayê kurdistan û Sûriyê, bi çûrîsûka agirê Şoreşa 19'ê Tîrmehê ku roleke ber bi çav û guhêrbar di hemû warên jiyane de îst.

Her wiha Hunergeha Welat jî dest bi pirojeyeke hunerî di derbarê dîroka jinê û bi taybet jî rola jina kurd, ya di pêşveçûna Şoreşa 19'ê Tîrmehê de; wê hunergeha welat bi rengekî nû kilîpeke giranbuha amadebike. Di derbarê vê berhema ku wê di dema were de endamê Istodiyoya

Hunergeha Welat Bêkes Darî ji rojnameya me re axivî.

‘Hunergeha welat, dîrok, ked û xabata jina kurd bi berhemê nû vedibêje’

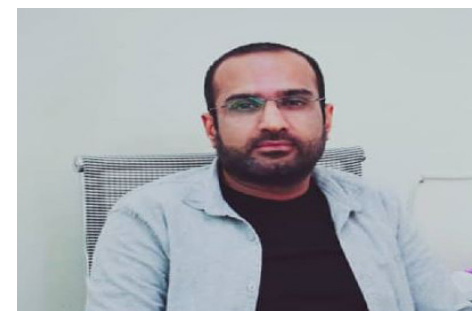
Bêkes Darî da xuyakirin ku berhema Hunergeha Şehîd Welat ya ku wê di pêşerojê de derkeve di derbarê dîrok û rola jina kurd di Şoreşa Rojava de ye û wiha got:” Kar û xebata ku em di Hunergehê de didin meşandin bê navber e. Her wiha em ê, di demên pêş de dest bi karekî hunerî yê nû bikin, ev kar jî bi taybet girêdayî jin û dîroka ya ji dema xwedavendiyê destpê dike û heta roja îro. Her wiha ku çawa ku bi dirêjîya demê re bû mamost, siyasatmedar û bi taybet rola jina Rojavayê Kurdistanê di

pêşveçûna Şoreşa 19'ê Tîrmehê de, wê mijara vê berhemê be. Hêjayî gotinê ye ku ji niha ve Hunergeha Welat bi hemû endam û xebatkarên xwe karê derhênerî û sênariyoya vê berhemê dikin û amadekariyê muzîk, awaz û helbesta vê berhemê tê kirin. Her wiha ev berhem jî pir dirêj e ku ji 7 beşan pêk tê û nêzî 400 jinî wê cihê xwe di nav vê de bigirin. Cihê serfiraziyê ye ku ji bo jinên Rojavayê Kurdistanê ku wê Komîte li Şehbayê, Kobanê û herêma Cizîrê jî bêne çêkirin. 100 jinên bi cil û bergên Efrînê, 100 jin bi cil û bergên Kobanê, 100 jinên din bi cil û bergên Cizîrê û 100 jî bi cil û bergên leşkerî yê YPJ'ê û Gerîla jî cihê xwe di kilbê de bigirin.”

Hebûna zimanê kurdî hebûna gelê kurd e

Bi boneya Roja zimanê kurdî rewşenbîr, mamoste û xebatkarên zimanê kurdî li Rojavayê Kurdistanê Roja Zimanê Kurdî pîroz kirin û aşt, pêşveçûn û destkeftiyên zimanê kurdî ku di encama şoreşa Rojava de hatine bidestxistin, dan diyarkirin.

Di her civakêkê de navgînekê jî bo danûstandinê heye ku ev navgîna zêrîn jî ziman e. Hebûna ziman jî bo her civakêkê hebûn û nasnameya wê civakê ye. Zimanê kurdî jî, ji destpêka şoreşa 19'ê Tîrmeh ve, heta roja îro gelek gavên mezin avêtine, di şoreşê de û di encama kar, xebat û kedêke bêhempa de, hîmên bingehîn ên parastin û pêşxistina zimanê kurdî hatin danîn, êdfî min hac û rêbazên bi zimanê kurdî hatin amadekirin û zimanê kurdî di hemû qonaxên perwerdeyê de tê fêrkirin û xwendin. Di encama salên dirêj de bi sedan mamosteyên zimanê kurdî hatin amadekirin, herweha bi hezaran kes fêrî xwendin û nivîsandina bi zimanê kurdî bûn. Di heman demê de niha bi sedhezaran xwendekar li dibistan, peymangeh û zanîngehan perwerdeya xwe bi zimanê kurdî dibînin. Girêdayî saziya zimanê kurdî navendên pêşxistin û ser-rastkirina şaştîyên zimanî pêş ket.

‘Zanîngeha Rojava berhemê ji berhemên Şoreşa 19'ê Tîrmehê ye’

zanîngehê de bi kurdî weneyan bidin û ji ber ku piraniya zêde ya mamosteyên ku tevî zanîngehê bûn xwendin û nivîsandina wan a kurdî tune bû yan jî kêmbû, lewma perwerde û bi taybetî semînerên nivîskî bi erebî bûn. Tevî ku nasnameya zanîngeha Rojava kurdî ye û zimanê perwerdeyê yê fermî jî kurdî ye, lê tenê li beşa ziman û wêjeya kurdî perwerde sîf kurdî ye, û materyalên giştî mîna dîrok,

axaftina xwe wiha bi dawî kir: “Piştî Koronayê hin xebat hatin kirin lê ji ber ne di asta pêwîst de bûn nehatin erêkirin. Sedemên vê yekê jî pir bûn; pisporên ku bi kurdî materyalan binivîsin (bi taybet di beşên zanistên xwezayî de) tune bûn, lewma pîlan hate danîn ku ji bo her materyalekê pisporêkî zimanê kurdî û pisporêkî materyalê bi hev re bixebitin, lê wê jî encam neda ji ber ku berhemên

meta zimanê Kurdî de kirine, di warê pêşveçûna ziman û wêjeya Kurdî de, xwedî bandoreke mezin e ku bi saya wan xezîne û pîretûkxaneyê Kurdî vala neme. Herwiha asta xwendin, nivîsandin û perwerdeyê di gel xwendevanan de baş e û nivîskarên me jî heya astekê pirtûkên gewe dinvîsinin. Ji bo parastin û pêşxistina ziman tiştê ku ji glê kurdî tê xwestin, bêtir xwendina bi zimanê xwe û bêtir nivîsandin e. Herwiha di dema me ya niha de, gelek berhemê kurdî weke stran, çîrok, destan û hwd... yê taybet girêdayî çand û kultûra kurdî, ji aliyê desthilatdaran ve hatine dizîn û kirine milkên xwe ji nivîskarên me jî tê xwestin ku li ser vê yekê bisekinin û ji bo xurtkirina çand û zimanê kurdî.”

‘Xwendin bigeha pêşketina gelan e’

neteweya demokratîk û jineoloji bi kurdî tene dan, her wiha di hin beşan de hin materyal bi kurdî tene dan. Ji ber di salên detspêkê yê damezrandina zanîngehê de hin derçûyên dibistanên Rêveberiya Xweser çênebûbûn, lewma pirsgirêka perwerdeya bi zimanê erebî nebû. Lê zanîngeh jî vê haydar bû û dizanibûn ku pêwîst e ji bo bichkirina zimanê kurdî û kurdîkirina perwerdeyê li dibistanên Rêveberiya Xweser karibin xwendina xwe ya bilind bidomînin. Lê ji ber şert û mercên Rojava û kêmpedyabûna akademîsyen û pisporên ku karibin di beşên curbecur ên

Endamê Desteya Rêveber ya zanîngeha Rojava Aram Hesen da zanîn Ku Zanîngeha Rojava ew jî berhemek ji berhemên şoreşa 19'ê Tîrmehê ye, û wiha got: “ Zanîngeha Rojava ku ew jî berhemek ji berhemên şoreşa 19'ê tîrmehê ye, û damezrandina wê pêwîstiyek bû ji ber ku di qonaxên beriya zanîngehê de perwerde dibû kurdî û divya bû ku zanîngeh bêne vekirin, da ku xwedekarên derçûyên dibistanên Rêveberiya Xweser karibin xwendina xwe ya bilind bidomînin. Lê ji ber şert û mercên Rojava û kêmpedyabûna akademîsyen û pisporên ku karibin di beşên curbecur ên

‘Berhemên nivîskarên kurd ziman û wêjeya kurdî li pêş xistin’

HeserokaHewgirtina Rewşenbîrên Herêma Cizîrê, Anahîta Sîno diyar kir ku nivîskarên kurd xwedî roleke bingehîn e di pêşxistin û parastina ziman û wêjeya Kurdî de û wiha domand: “Di serî de em Roja Zimanê kurdî, roja zimanê kurdî li hemû kurdan pîroz dikin. Herwiha keda nivîskarên me yê ku bi zimanê xwe nivîsandine û xebateke berbeçav di xiz-

Heyva Sor A Kurd xebatên mirovî yên bêsinor

Heyva Sor a Kurd di sala 2012’an de ji bo peydakirina hewcedariyên tendurîstiyê yên lezgin ên gelên Rojava ku ji şerê li Sûriyê bandor bibûn, ji aliyê komek pişîşk û kadroyên tendirustiyê ve, hat damezrandin. Di dirêjahiya 9 salan de wê roleke sereke di pêdakirina hewcedariyên tendirustiyê yên lezgin yên welatîyên herêmê de, lîst, herwiha gelek pirojeyên mirovî pêk anîn.

Navenda nûçeyan /Qamişlo

Saziya Alîkariyê Heyva Sora a Kurd ku bi armanca çareserkirina pirsgrîrêkên gel di 2012’an de li Rojava hat avakirin û li gorî derfetên kêma hewil da ku pêdiviyên tenduristiyê yên lezgin yên welatîyên Rojava dabîn bike. Heyva Sor yê Navnetewî, lê li herî girîng ku pêk anîne, navenda tenduristiyê ya bi navê Alreşid li bajarê Reqayê û nexweşxane-

Li destpêka damezrandina wê ve, wekî saziyeke mirovî serbixwe û li gorî prensîbên mirovî tev digere, ango ne girêdayî Xaça Sor û Heyva Sor yê Navnetewî, lê li herî girîng ku pêk anîne, navenda tenduristiyê ya bi navê Alreşid li bajarê Reqayê û nexweşxane-

Navendên Heyva Sor A Kurd li bakur û rojhilatê Sûriyê

Li bakur û rojhilatê Sûriyê gelek navend û xalên tenduristiyê yên Heyva Sor A Kurd çûbûn, ji wan Nexweşxaneya El-Hîlal û navenda tenduristiyê ya bi navê Alreşid li bajarê Reqayê û nexweşxane-

ya Şehîd Lêgerîn li Til Temrê. Li Minbic û Tebqa 3’ê navendên tenduristiyê yên Heyva Sor A Kurd hene, herwiha piştgiriyê dide beşê jinan û zarokan di nexweşxaneya Minbic û Tebqa de. Heyva Sor xezmeta tevahiya kampên bakur û rojhilatê Sûriyê dike (Kampa Arîşe - Hol - Waşokanî - Serêkaniyê - Roj - Newroz).

Navendeke Heyva Sor A Kurd li bajarê Heskê li taxa Til Heceerê heye û xizmetên tenduristiyê pêşkêş dike, li bajarê Qamişlo jî navendek mamografî ji bo tespîtkirina penceşêra pêsîrê a jinan heye. Herwiha navendên wê yên tenduristiyê li Qamişlo, Dêrik, Girê Legê û Trebisbeyê jî hene. Di heman çarçoveyê de ji bo rawêşên lezgin nêzikî 60 ambulansî li herêmên bakurê rojhilatê Sûriyê, ji Minbicê heta Dêrikê, hatine belavkirin.

Yek ji serkeftinên Heyva Sor A Kurd

Yek ji qonaxên herî hasas ku Heyva Sor A Kurd xwe de ispat û roleke girin lîst, di sala 2019’an de dema belavbûna veyrûsa Korona bû, wê li gorî derfetên xwe yên

heyî li seranserî herêmên bakur û rojhilatê Sûriyê bû bersiv û jiyana bi hezran welatîyan ji mirinê rizgar kir, herwiha tîmên wê yên gerok di wê demê bi şev û roj xebateke bê hempa didan meşandin. Ji ber wê yek ji girîngtirîn serketinên Heyva Sor A Kurd di wê demê de bû.

Astengi

Tevî ku Heyva Sor a Kurd bi gelek sazî, rêxistin û komeleyên cihanî yên wekî (Cadus, Medico, save the children, Up, PIN, Samaritan Purse, UNICEF, WHO) re hevkarîyê dike, Lê di peydakirina derman û hin alavên tenduristiyê de rastî gelek zehmetîyan tê. Yek ji girîngtirîn zehmetiyên ku Heyva Sor a Kurd pê re rû bi rû maye, dorpeçkirina li ser herêmên Bakur û Rojhilatê Sûriyê ye, ji ber ku piraniya dermanan ji ber mayîna wan bi demên dirêj li ser sînor, dema fealiyata derman derbas diibe û nema diibe bê bikaranîn. Bi taybet wekî dermanê însulînê ku divê di pilya germahiya 8 de bê bichkirin. Hrewiha kêmbûna çend cûre alavên bijîjkî yên ku hewcedariya herêmê bi wan heye, di nav wan de ambulansên pêşketî.

Lê Tevî hemû zehmetiyên ku Heva Sor A Kurd pê re rû bi rû ye, lê ew kar dike û hemû pêdiviyên xelkê li gorî derfetên ku li ber destê wan hene, pêk tîne.

Xebatên Heyva Sor A Kurd bêsinorin

Heyva Sor a Kurd bi mafên mirovan û mafê her kesî bawere, cudahiyeke nake navbera mirovan li ser esasê zayend, kêmandam, reng, ol, bawerî, bîr , kêmetew, girêdana neteweyî ya etnîkî û temen. Herwiha ji rakirina cudakariya li dijî jinan têkoşinê dike û ji bo pêşketina civakê jî bi erkê xwe radibe. Tevî ku heta niha hema-hengiyeye rasterast ya Heyva Sor

A Kurd û Xaça Sor û Heyva Sor a Navnetewî re tune ye, lê Heyva Sor A Kurd herdem amade ye ku li her pêngavek ku sûdê bide hewcedaran di warê tenduristiyê li herêmê, ew amade ye. Heyva Sor A Kurd herî dawiyê ji bo vekirina nexweşxaneya şewatê, talasîmiya û penceşêrê kar dike û wê di salekê de naxweşxaneyê veke. Hêjayî gotinê ye ku Heyva Sor a Kurd di van 9 salên ku herêmê şahidî ji şer û rûdanên bi êş re rekiyê, Heyva Sor A Kurd di rizgarkirina jiyana bi hezran mirovan roleke serke lîstiyê, herwiha ji bo hewcedariyên tenduristiyê yên lezgin ji koçberan re xwedî roleke sereke ye.

Deng û rengê pêkhateyan di Mîhrîcana Orkêş de

Navenda nûçeyan

Bi beşdariyeye mezin a şênîyan, û bi tevlebûna 30 komên ji Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê, bi dirûşma “Bi dengên pîroz şoreşê ava dibin” 2’yemîn Mîhrîcana Mûzîk û Stranan a Orkêş li Navenda Çand û Hunerê ya Mihemed Şêxo a li bajarê Qamişlo dewam dike.

Bi beşdariya 30 komên Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê û bi dirûşma “Bi dengên pîroz şoreşê ava dibin”, 2’yemîn Mîhrîcana Mûzîk û Stranan a Orkêş li Qamişlo dest pê kir. Di mîhrîcanê de raweşbîr, hunermend û hezkiriyên stranan beşdar bûn, mîhrîcan li hola Navenda Çand û Hunerê ya Mihemed Şêxo tê lidarxistin. Di navendê de wêneyên şehîd Hozan Mizgîn, şehîd Heqî Kerar, şehîdan û wêneyên Rêber Abdullah Ocalan û wêneyên çandîna herêmê hatin daliqandin.

Di serî de endamê Tevgera Çand û Hunera Demokratîk a Mezopotamya hunermend Bêkes Darî şehîd Mizgîn û hemû şehîdên tevgera hunerî ya Tevgera Azadiya Kurdistanê bi bîr anîn. Darî lidarxistina mîhrîcanê li tevahiya gelên herêmê pîroz kir û got: “Armanca lidarxistina wê mîhrîcanê ew e ku çandên hemû gelan ji hev nêzik bibin, nexasim di rewşeke wiha de ku dewleta Tirk a dagirker hewl dide bi rêya êrişên xwe van çandanan qir bike. Ji ber wê jî divê em çand û kultûra xwe biparêzin. Darî serkeftin ji komên beşdar re xwest û got: “Komîteya nîrxandinê ji muzîkjen Reşîd Sofî, hunermend Deîlî Mîrsaz, hunermend Serhed û Hunerê ya Mihemed Şêxo tê lidarxistin. Di navendê de wêneyên şehîd Hozan Mizgîn, şehîd Heqî Kerar, şehîdan û wêneyên Rêber Abdullah Ocalan û wêneyên çandîna herêmê hatin daliqandin.

ku bîranîna şehîdan di mîhrîcanê wiha de nîşaneyên diyar û girîng dide ku bi saya wan çanda gelan tê parastin û wiha domand: “Em ji wê mîhrîcanê piştrast dikin ku em dê li hember êriş û siyasatên ku li dijî çanda me tên kirin bi çand û hunera xwe ve bêhtir bîn girêdan.”

Her wiha, endamê Desteya Çand û Hunerê ya Herêma Cizîrê huner-

mend Serhed Zana bal kişand ser erka hunermendan di wê qonaxê de û got: “Îro li Kurdistanê û herêmê bi giştî berxwedaneke bêhempa li hember pergala dijber di serî de dewleta Tirk a dagirker tê meşandin. Ev berxwedan jî bi saya fikrê Rêber Abdullah Ocalan bilindtir dibe, ji ber wê jî divê her hunermendek van destanên dîrokî û berxwedanên bêhempa bi rêya

Ji ber dorpeçê welatîyekî li taxa Eşrefiyê jiyana xwe ji dest da

Navenda nûçeyan

Berî çend kêliyan welatîyê bi navê Selah Mihemed Hebeş li taxa Eşrefiyê ya Helebê di encama ketina kevîrekî jî avahiyên taxê de jiyana xwe ji dest da. Di vê bûyerê de hikumeta Şamê ya ku dorpeça xwe didomîne û rê nade madeyên çaksaziyê derbasî taxên dorpeçkirî bibin, tê tohmembarkirin.

Rêbendên hêzên hikumeta Şamê yên li derdora taxên Şêxmeqsûd û Eşrefiyê û kantona Şehbayê ji 9 mehan de dorpeçek giran li ser van deveran dimeşîne û rê nade madeyê sereke wek ard, derman, sotemenî û madeyên çaksazî û avahîsaziye derbasî wan deveran bibin. Di encama vê dorpeçê de, welatîyê bi navê Selah Mihemed Hebeş (53)

darê zorê ji Efrînê koçber bû û li taxa Eşrefiyê ya Helebê bi cih bû. Tê zanin ku di encama dorpeça giran a hikumeta Şamê ya li ser taxên Şêxmeqsûd û Eşrefiyê de 2 zarok di zivistanê de ji ber tunebûna sotemeniya germkirinê jiyana xwe ji dest da.

Li Qamişlo sindoqên gilî

Navenda nûçeyan

Yekîtiya Dermansazan a Qamişlo sindoqên giliyan li nav bajêr danin. Armanç jî wê yekê ew e ku asta nêzikbûna dermanxaneyan ji nîrx û pîvanên yekîtiyê ve bizanin û zêdetir li ser rexneyên şênîyan ên derbarê dermanxaneyan bisekinin ku bi buhayên dermanan dilîzin.

Şênîyan bajarê Qamişlo bang li Yekîtiya Dermansazan kiribû ku buhayên dermanan bikin yek, di wê çarçoveyê de Yekîtiya Dermansazan 5 sindoqên giliyan li nav taxên bajêr danin da ku giliyên xelkê û bi taybetî giliyên derbarê buhayên dermanan de, bigirin.

Azadiya fîzîkî ya Ocalan çareserî ye

Navenda nûçeyan

Endamên Delegasyona Aştiyê ya Îmraliyê ya Navneteweyî çûn serdana Buroya Hiqûqê ya Sedşalê û têkildarî tecrîdê agahi wergirtin. Wan got, bi azadiya fîzîkî ya Abdullah Ocalan, pirsgrîrêka Kurd dikare bê çareserkirin.

Di nava delegasyonê de ji sê welatên cuda 3 kes hatin temsîlkirin. Profesorê Sosyolojîyê û Antropolojîyê Denis O’Hearn, Alîkara Serokê Koma Çep a Konseya Ewropayê, Nûnera Meclîsa Parlamenteran a Konseya Ewropayê û Endama Komîteya Şopandinê Laura Castel, Wezîrê Karên Hundir û Edaletê yê berê wê Îzlandayê Ogmundur Jonasson doh û îro li Stenbolê bi siyasatvan, nûnerên civaka sivîl û rêxistinên hiqûqê re hevdiîtan dikin.

Heyet destpêkê çû serdana Buroya Hiqûqê ya Sedşalê û parêzer Raziye Ozturk, Emran Emekçî, İbrahim Bilmez û Rezan Sarica ew pêşwazî kirin. İbrahim Bilmez di hevdiîtanê de got, “Tecrîdeke giran li Ocalan tê ferzîkirin ku li cîhanê mînaka wê nîne. Li Tirkiyeyê hiqûq jî zû ve hatiye betalkirin. Dema mesele Kurd, Abdullah Ocalan û muxalîf in, hingê hiqûq tê betalkirin. Bûye 25 meh

hunerê belge bikin û veguhêzin nîfşa din. Da ku em bibin dengê gelan, her wiha divê em wê mîhrîcanê jî bikin amûra têkbirina siyasatên qirîkirina çandî.”

Piştî ku peyama hatin xwendin, sînevîzyonek li ser jiyana şehîd Gurbet Aydın (Hozan Mizgîn) û peyamên bi dîmenên hunermendên Kurd ên 4 parçeyên Kurdistanê û Ewropayê hatin pêşandan, ji nav wan hunermendê Sûriyeyê yê muxalîf Semîh Şîqêr jî bi rêya dîmen lidarxistina mîhrîcanê pîroz kir û keda tevgera çandî û hunerî ya Bakur û Rojhilatê Sûriyeyê silav kir. Tê payîn ku mîhrîcan 7 rojan dom bike û di dawiyê de komem serkeftî bîn xelatîkirin.

Hêjayî bi bîrxistinê ye ku 2’yemîn Mîhrîcana Mûzîk û Stranan a Orkêş heta 16’ê Gulanê dewam bike.

ku em nikarin agahiyê ji Abdullah Ocalan wergirin.” Parêzer Sarica jî bal bire ser helwêsta Komîteya Pêşgirtina li Êşkenceyê ya Konseya Ewropayê (CPT) a têkildarî Girtîgeha Îmraliyê û got, helwêsta CPT’ê ya li ser tecrîdê 25 sal in bi heman rengî ye.

Pêdiviyên dibistanê ji Komîteya Perwerdê tê xwestin

Nehîr Pale

Xebatên perwerde û fêrkarî ji bo civakê xebatekî jê vegera e. Civakê ji bişaftinê diparêz e, bi zîmanê xwe fikrandin, hîs kirin û xwe dayîna îfadekirin, dibe ku yek ji rêbazê xwe gihandina Xwebûne be. Fêrbûyîna zîman jî bi rîya dibistan û zanîngehan tê kirin. Di vê rewşê de her gundek dibe ku ji wan re derbîkeve ku dibistana wan hebe. Perwerde û fêrbûyîn yek ji rêbazên çareseriyê ne. Ji xwe eger her pêkhateyekî bi zîmanê xwe bixwîne gelek pirsgrîrêkên me yên siyasî, çandî, civakî, zîhnî û pîskolojîk têne çareser kirin.

ne, yê din jî ji Minbic û Reqayê ne. Di van salên dawiyê de koçber jî derbasî gund bûne. Berî sala 2010’an dibistan li gund tîne bûn û zarok ji bo ji dibistana seretayî heyanî zanîngehê bixwînin, diçûn bajarê Reqayê. Ji şagirtan dihat xwestin ku her roj 11 km biçin bajarê Reqayê û heman dirêjîya rê vegeirin gundê xwe.

Şênîyên gund sala 2010’an ji gel xwe zeviyekî bi qasî 4 û niv donimî didin saziya Perwerde û Fêrkarî û wan neçar dikin ku dibistanê ji wan re vekin. Êdî dibistana gund çêbû û zarokan dibistana seretayî heyanî refa şeşemîn li gundê xwe dixwendin. Piştî wê derbasî bajarê Reqayê bûn û xwendina xwe berdewam dikirin.

DAIŞ’ê dest danî ser dibistanê

Sala 2014’an de zarokên gund parçeyekî ji qurbanîyên DAIŞ’ê bûn. Êdî bi dagirkirina Reqayê re çeteyên DAIŞ’ê dibistan talan kirin û ji 4 odayên hazir 2 ode dest danîn ser û birin. Ji derveyî ode çî li dibistanê hebû û wê sûd jê bigirin, dest danîne ser.

Şagirt li dibistana xwe vege-riyan

Piştî rizgarkirina Reqayê sala 2017’an şênîyên gund bi alîkariya

mamosteyan dibistana xwe vekirin. Tenê 2 ode mabûn lê dîsa jî heyanî 2022’an 170 zarokî heyanî refa pêncemîn dixwendin. 4 mamoste (3 mêr û 1 jî jin) û rêveberê dibistanê berpîrsartyariya xwendîna zarokên gund girtine ser milê xwe. Danê sibehê saet 7:30-12:00 beşek ji zarokan tîne dibistanê û saet 12:00-15:30 piştî nîvro beşê dîtir tîne.

Zarok dev ji xwendinê ber didin

Tenê 2 ode hene, ferehiya wan

ji Kobanê

